

Az S.M.S. Novara gyorscirkálása

Contributed by olaf
2004. October 20. Wednesday 19:34
Last Updated 2009. May 04. Monday 20:59

There are no translations available1915. január 10-án Állottak szolgálatba a Novara gyorscirkálást, az Admiral Spaun osztály negyedik, egyben utolsó tagjaként. A hajás első parancsnoka nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitány volt. A parancsok véglegesítéséig fenn maradt tervtervet szerint egy vacsora alkalmával Anton Haus tengernagy Ágy szót tervhez: „Horthy rátermett, Ágyes Ágy alkalmas tiszt Ágy mindig szerencsés; adjuk hát neki a Novarát.„

Á

Á

A Novara vízre bocsátása 1913.február 15-én

Á

A hajás múlt ellenfelek bizonyult az Antant hasonló egységeinek. Azoktól csak társzerő tekintetben maradt alul, a sebességi felállás ellenzett. Az alábbi táblázat a tápus jellemző adatait mutatja be.

Á

Műszaki adatok:

Á

Készítők:

Ganz Ágy Danubius Gép-,Wagon Ágy Hajógyár Rt Fiume

Gerincfektetés:

1912.02.09.

Vízre bocsátás:

1913.02.15.

Szolgálatba állítás:

1915.01.10.

Hossza:

130.6 m

Szélessége:

12.77 m

Merülési mélysége:

5.29 m

Vázkiszorítás:

3946 t

Meghajtás:

16 Yarrow széntüzelszékű kazán (771 tonna szén-, 635 tonna brikett rakérral), 2 db Melms-Pfenniger gőzturbin (30.178 shp), két hajócsavarral.

Sebesség:

30-35 csomó

Határterjedtség:

24 csomóval 1600 tengeri mérföld

Érték:

Á

Érték

6 cm

Ágyapjzs

4 m

Parancsnoki torony

5 cm

Fedélzet

2 cm

Fegyverzete

Á

Fő fegyvere

9 L/10x50 cm Készítette: Skoda

Gyorstűzelők

1

Lövődelmi űjgyő

1 L/7x50 cm Skoda

Gőpűjgyő

8

Torpedvető csővek

6 L/53.3 cm 3 Pelloni-Kraut iker torpedvető csővek

Legénység

320 fő +20 tiszta

Testvér hajó
Admiral Spaun, Saida, Hellgoland,

Kétszázéve
10.000.000 K

Á

A háború máj egy éve tartott. Az antant a Dardanellákat ostromolta, nehéző helyzetbe hozta Törökországot. A német vezetés párába káldátt 3 UB táspusó tengeralattjárót vasóton. Ezekkel az egységekkel próbálta meglepni az antant erket és megsegteni a törököt. A tengeralattjárók hatására nem tette lehetővé, hogy a Törökországig vezető utat saját erejékből tegyék meg. A német hadvezetés körösre a cs. és kir. flotta egységei vontatták el kb. főszerakott tengeralattjárók kázál elsőköt UB 8 futott ki a Novara vontásában 1915. május 4-én. A gyorscirkáló kómányei kázál vitorlavásznat fész-tettek és fázódronyba kómányt kász-tettek, gy álcázva a házó messziről tehergázsziluettöt mutassa. Rávid ót után egy német matröz beleesett a zbe és eltnt, majd a tengeralattjáró hóbót jelentettek, gy visszafordultak. Május 4-én óra kifutottak. Az ót során minden problémánál kázál ájthaladtak az Ortantó-szoroson. 6-án 8 óra után francia rombolóraj kázledett feláj. Az UB 8 kázteleit eloldották és az lemerőve tovább indult. A gyorscirkáló álcázásját eltéttek, és teljes gázzel megindult hazafelé. A franciák riázatták cirkálóikat, hogy a szorosban vágják el a Novara ótját. Horthy azonban ó számolt a cirkálókat nem voltak gázszek és mielőtt elvághatták volna a hazafelé vezető utat betört az Adriára és 7-én horgonyt vetett párában.

Á

Á

1915 május 23-án Olaszország határát zent a Monarchiának. Aznap este a flotta hatalmas támadást hajtott végre az olasz partok ellen. A Novarának a Scharfschütze romboló és 4 torpedónaszád kásáretben Porto Corsiniéket lárt. A keskeny csatorna partján telepített laktanyák elpusztása miatt a romboló farral elre hatolt be a csatornába, és kázoldalra tázelt. Ez alatt a Novara előbb 2000, majd 1000 méterre is megkázeltve a partot megkezdte a tázeltást a tengerparti erdőtmányek ellen. Ezzel tehermentes-tette a szék csatornában, meglehetősen korlátozott kázál lmány kázeltt harcoló romboló. Novarát találatok órták, von Persich sorházhadnagy, torpedótiszt őt emberével együtletét vesztette, tábbben súlyosan megsebesültek. Horthy ekkor cikkcakkban kezdte vezetni a Novarát, és nem tájátott a part kázeltbél, amög a romboló ki nem jött a csatornába, feladatának befejezése után.

Június 17-én Kifutottak párába a Novara és az Admiral Spaun gyorscirkáló, a Wildfang, az Ulan, a Scharsschütze, az Uskoke romboló, valamint négy torpedónaszád kásáretben. Először a Trieszti-árbélit fásóslátók őjt, majd olasz partok felé vették az irányt. Rimini magasságában találkoztak a Sankt Georg vezette csoporttal, melyet a Szigetvár cirkáló és négy torpedónaszád alkotott. A Sankt Georg a Rimini kikötőcsatornát és annak hádját látté, Szigetvár a Novara támogatásával Fano és Pesaro katonai cölpontjait vette táz alá. A Novara csoport visszatérőben szótrombolta Tagliamento jelzőállomásait, majd pála felé indultak.

Július 27-én a Horthy Miklós sorházkapitány vezette kázelték Ancona előtt 20 mérföldre megállt. A Novara kót csónakot bocsátott vőre bombával és benzinnel megrakva az Anconát bombázó vőzirepőlgópek ellátásáira. A csónakok órsóre egy torpedónaszádot hagytak hátra. A kázelték tovább indult Ancona felé, ahol látték a vasáviaduktot és a raktárakat. Ezután tovább hajzóztak Senigaglia felé és hasonló cölpontokat pusztítottak el. Fanánál találkoztak az Admiral Spaun csoportal és visszaindultak a csónakokhoz. A csónakok felőtele után pála felé vették az irányt, ahova minden kázálnál sebb esemény nélkül megérkeztek.

1915 őszén a kázponti hatalmak döntő offenzívát indítottak Szerbia ellen, Anton Haus tengernagy a Novarát a Cattaró árbélbe vezényelte. December 5-én, hajnali három órakor a Novara négy romboló és három torpedónaszád kásáretben kifutott a Cattaró árbélbe, hogy San Giovanni di Medua Montenegró ólelmezósi és utánpótlási kázahol a felderítő szerint tább teherháó áll lászerrel és ólelemmel megrakva- elpusztásák. Virradatkor órték el a bejáratát, azonnal tázet nyitottak, először szótátó parti átegek kezelőinek a laktanyájait, és a tázreket

tudták az osztrák-magyar hajók benyomultak a kikötőbe, mindent leromboltak, elhelyeztettek nyolc teherhajót tizenegy májsikat felgyújtottak. A teljes utánpótlás, amely a Szerb hadsereg volt, elpusztult. Sikeresen selyos csapást mérni az ellenségre. Montenegró ereje megtört, és 1916. január 13-án békét köt.

1916. január 27-én a Novara az Orjen és a Csepel rombolókkal kifutott, hogy zavarja az ellenség hajóforgalmát. Rávidesen a kő romboló géphiba miatt visszafordult, így a gyorscirkáló egyedül hajózott tovább. Este 5 óra láttam hirtelen cirkáló és több romboló közötti ellenséges egységekkel találkozott. A tenger elül visszafordult és visszabízisáira. Hamarosan a hajót pályába vezényelték karbantartásra.

Az Antant, az egyre jobban erősödő osztrák-magyar-német tengeralattjárók tevékenység miatt úgy döntött, hogy elzárja a meglehetősen keskeny Otrantói szoros az Adria bejáratánál. Ezt felfegyverzett halászhajók végezték, amelyek acélsodrony hálót vontattak a víz alatt, amelyekre aknák voltak erősítve, azok a tengeralattjárók, amelyek beleakadtak a hálóba, csak selyos sörények ártottak kiszabadulni, vagy elpusztultak a személyzetekkel együtt. A felszínre rombolók biztosították a halászgázókat.

A nagyjavítás után a Novarát Cattaróban vezénylik. 1916. július 8-án este felderítő-óra indul az Otrantói-szorosba. Négy felfegyverzett halászgázóval társult, amelyeket rávid távharc után elhelyezett. Másnap a hazafelé hajózási cirkáló ellenséges egységek támadták meg, és igyekeztek az ótját elvinni. A hajó sebességi fázisú segétségre érkezésének repülői azonban keresztül hűzzék az ellenség szíjmentésit, és sikerült gon befutnia Cattaróba. Az óv folyamán a cirkáló többbszer próbált hasonlósá támadást végrehajtani, de látható nyos sikereket nem ért el.

1916-végén a hadi helyzet kíváló volt, a szárazföldön az olasz front kivételével mindenhol ellenséges területek álltak a birodalom katonái, Oroszország lengyelek által lakott részei, az egész Szerbia és Montenegró, Belgium, az észak-keleti Franciaország a kőzponti hatalmak birtokában volt. Kivétel a románokat Erdélyből, és elfoglaltuk Románia felét Bukaresttel együtt. Várhát volt, hogy Románia és Oroszország közösen foglalkoznak a tenger császárja és királyi flotta szilárdan tartotta nem csak a hazai partokat, de az utánpótlások szíjmentésére nagyon fontos montenegrói partokat is. Biztosítva volt a tengeralattjáróink kijutása a Földközi tengerre, hadikikötőinket nem fenyegette veszedelem. Pála, Sebenico, a Cattaró a többi a flotta szilárd, áthatolhatatlan védelmében áll. A francia Leon Gambetta és az olasz Garibaldi páncélos cirkálóik elhelyezése óta a nagy antant hajók nem merészkedtek Adria vizeire. A német és osztrák-magyar tengeralattjárók szilárdan tartották a Dardanellák és a Boszporusz bejáratát. Az angol támadásokat ezen a harctéren is visszaverték a kőzponti hatalmak. Mindezek ellenére azonban az antant sokkal jobb helyzetben volt, mivel földrajzi helyzetük és az amerikai segétségek kőszárhátán a gyarmatokhoz, nyersanyagforrásokhoz vezeték utakat a kezében tartotta. A kőzponti hatalmak viszont kőrtől voltak zárva, és győzelmeik ellenére is el voltak zárva a világi nyersanyag bázisaitól, amelyek kincseit nem csak az ellenség, de még a semleges államok teherhajú is az antant részére szállították. A német hadvezetés úgy látta, hogy az idék ellen dolgozik, így a háború végéig a kőzponti hatalmak minál hamarabb befejezését szeretnék volna elérni. 1917 január 31-én becsorítottan tengeralattjárók hajúborót. Február 1-én, olyan hadműveleti területek tekintete Anglia, Franciaország és Oroszország partjai közeli vizeket, valamint a Földközi-tenger keleti és közép részét medencéjé, amelyben minden ellenségeset és semlegeset egyaránt figyelmeztetés nélkül elhelyezt. 1917 nyárára kezdett fokozottan megújulni a hadviselési mód eredménye. Az angol csapatok akadozva kapták az utánpótlást, Anglia névekvékkel lelmiszereit kőzdelte. Válaszként a fokozták a tengeralattjárók elleni kőzdelmet. Így az Otrantói szorosban az eddig lazább hálósávet ártó rhesetlenség kezdtek kiápteni. Rengeteg halászgázó, szíjmental romboló, kis cirkáló csoportosított ide, tőkkéletes-tettek a riasztásrendszert, Otrantóban repülőteret ápt-tettek. Az Adria kezdett bezáródni a tengeralattjárók, és a felszínre hajók szíjmentésére.

Ezért vált létszákséggé az otrantói zárószóromboló, mely akcióra 1917. május 14-én este kezdődött. No Saida, Helgoland cirkáló hálós antenna rádját megkötötték, így a sziluettköz az olasz Indomito romboló osztályhoz hasonló-tott. A cirkáló és szővőtelés a érkeztek meg a hajnali órákban a hálósávháló, hirtelen közösen a pozícióban és szinte ugyanabban a pillanatban szőltak meg ágyúik tőzet zárdá-tva az ártó vontatás és vődék: hajókra, azonnal elhelyeztettek 12 hajót, 9 hajót harc és mozgásköptelenség tettek, ugyanakkor az első llyedt hajók személyzetéből 72 embert mentettek ki a tengerből. A Novarára ebből 6 hajó elhelyezése, 5 megrongálása és 35 ember kimentése jutott. Az ártózet végeredményeként a hirtelen hajó rávid, gyors akciójá hálósávt több mint egy ártódnék a megsemmisülését okozta. Ugyanakkor a közlőn óton hajózási Csepel és Balaton rombolók is harcba kerültek és a Csepel az olasz Borea romboló elhelyezte. A Balaton pedig a romboló által kő-sórt hirtelen szőll-tájó kőzáló selylyesztett el egyet, a májsik kétükve elmenekült el. Rombolóink visszafordulva minden zavaró esemény nélkül visszatértek Cattaróba.

Ezeket az eredményeket a saját egységeink veszteség nélkül el, feladatuk végéig se után hazaindultak

Hamarosan a császári és királyi egységeknél tüzérségi legények napszerű csoport járta el az hatalmas tüzérség kezdődött. A Novarát - felismerve - fokozott tűz alá vette az ellenséges hajók. 15 centiméteres ágyúikkal leadott lövésekkel már akkor tüzérségi eltaláltak, amikor az még a lövéshez sem jutott a nagy távolság miatt, Horthy ekkor - a tengeri háborúk tüzérségében elismerés - mesterségesen kifejlesztett, amelynek leple alatt 8000 méterre kényeztetette meg az ellenséget, majd a kényes hírtelen kitörve ársztáztatódott rá. Ekkor azonban Novara súlyos találatokat kapott. Az első tiszt, Szuborits József és tüzérségi katonája meghalt, majd az egyik löveg repült a tengerbe teljes kezeléssel. Nem sokkal ezután a parancsnoki hidat teljesen romba döntötték, egy 15 cm-es gránát repeszei megsebesítették Horthy Miklóst is. Végezetül, amikor egy kényes 15 cm-es gránát a kazánházat és a szerszámokat a gőzvezeteket, a hajó néhány perces lassulás után mozdulatlan cölpontjára az ellenségek. Az pedig végül a tüzérség a körülrá. A Helgoland teljes erőre kapcsol, és az ellenség felé roszel magára vonta a tüzérség. A Saida közben a mozdulatlan Novarát tüzérségi próbáikozás után vontatásukatól vette és elindult vele a hazai kikötés irányába, közben tovább. Az ellenség azonban elre tért, majd ritkulni kezdtek a lövések, és az Antant hajók elbemaradtak, majd megfordulnak, és az ellenkezési irányban eltértek a harcortól, Budapest csatahajók és a Sankt Georg páncélos körülrá tűnt fel a látáshatáron hát rombolás károsátében Catta Ezek biztosítása mellett az új továbbbi része Cattarig biztonságban telt el.

A Novara az otrantói-tüzérség után

Á

A Novarát a Saida vontatja az otrantói csatából hazafelé. Hátörben a hát körülrá fedezé Helgoland

Á

A Novara sörétől javították a szírdokkban.

Á

A Novara sörétől javították a szírdokkban

A Novara felvezete. Járó itathak a 10 cm-es ágyúk és a torpedóvetés csövek. A látáshatárt vizsgáló tiszt Horthy Miklós.

A harcok után a sebesült Horthyt eláptették. A Novara parancsnokját herceg Lichtenstein fregattkapitány vette át és maradt az a háború végéig. Még ebben az évben a hajót kijavították, de jelentősebb harci eseményekben nem vett részt.

1918. február 2-án kirobbant Cattarói matróz felkelésben a körülrá is részt vett, de amikor a szociális helyzet javítását követő nemzetiségi igazságsba ment át a matrózok visszaadták a hajót a tiszt kezébe ákifutott az árbál.

1918. április 6-án, 22-én, és 23-án támadta az olasz partokat. Részt vett az utolsó támadási károsletben, amely az otrantói zár szétzárását célozta meg június 8-án. Ebben az akcióban súlyosította el egy olasz MAS a Szent István csatahajót. 1918. október 30-án a császári ájtadta a flottát az újonnan alakult Szerb-Horvát-Szláv Államnak A Novara egy rövid ideig ezen állam zászlaja alá került.

1919 Franciaországig kapja meg. 1921. október 17-én nevét Thionvillere váltóztatták, és a francia haditengerészetben szolgált 1941-ig. 1941-ben eladták és szétbontották.

Felhasznált irodalom:

- Csonkarti Károly: Horthy, a tengerész; Zrínyi kiadás 1993
- Csonkarti Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerésze
- Kiss Csaba: A Császári és Királyi flotta kőzirat
- Szimon Miklós: Hogyan lett egy kenderesi kismemesi gazdálkodó fiából az Osztrák - Magyar Haditengerészet főparancsnoka? Csata az Adrián Horthy Miklós irányításával. A Szent István csatahajás első llyedése

www.hszk.bme.hu/_vb021/kukmain.html

Kapcsolódó anyag : Wikipedia